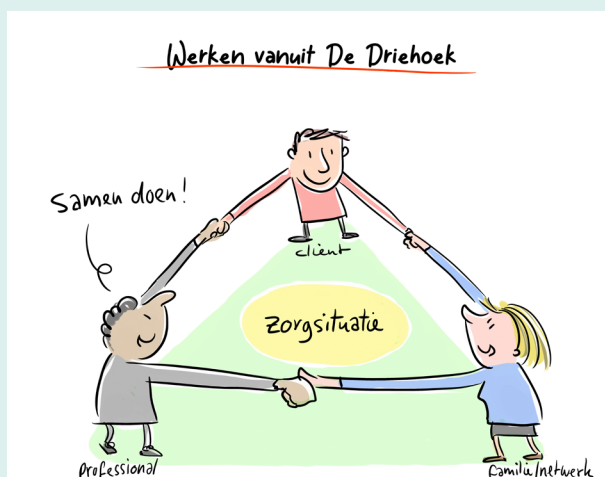
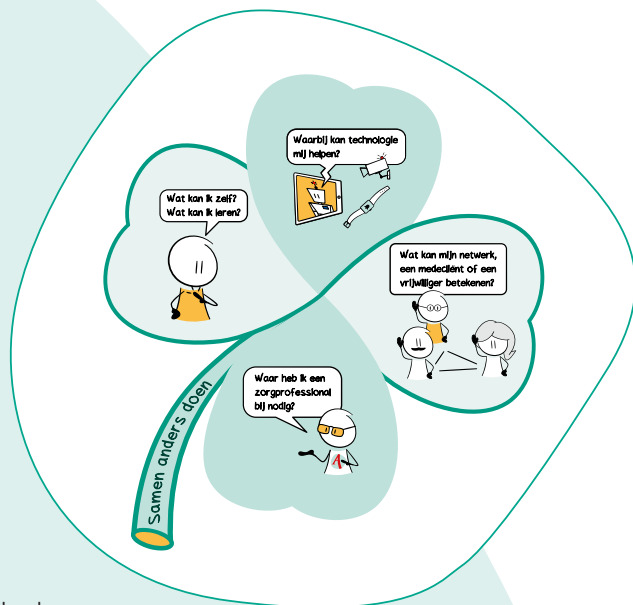

Veel gestelde vragen

Samenwerking cliënt, netwerk en zorgprofessional

Amarant vormt als zorgaanbieder slechts één schakel rondom een cliënt. Professionele zorg zien we steeds nadrukkelijker als een onderdeel aanvullend op de ondersteuning van het netwerk. Dat houdt in dat Amarant, wanneer dat echt nodig is, de noodzakelijke en specialistische zorg biedt aan de cliënt.

Het samen en anders organiseren van de zorg in de breedste zin hebben we vastgelegd in de strategische koers van Amarant 2025 - 2028: passende zorg voor onze cliënten. We doen het samen anders, denken groot en doen klein. Cliënten, netwerk en zorgprofessionals gaan steeds nauwer met elkaar samenwerken. Het netwerk draagt samen met de betrokken zorgprofessionals bij aan de ondersteuning van onze cliënten, als één team.

Daarbij is het belangrijk te weten:

- Wat mag en kan het netwerk doen?
- Waar ligt de verantwoordelijkheid van Amarant?

Samenwerken vraagt om goede afstemming, duidelijke afspraken, het bespreken van dilemma's en het benutten van kansen. Dat kan spannend zijn, maar door samen stappen te zetten, vergroten we de kwaliteit van leven van onze cliënten. Met deze veelgestelde vragen helpen we je op weg.

Hoe lees je deze veelgestelde vragen?

Deze FAQ is bedoeld als hulpmiddel om in gesprek te gaan met collega's, vrijwilligers en verwanten over de samenwerking met en ondersteuning van cliënten.

Let op:

- De vragen gaan niet over wat medewerkers mogen doen; hiervoor gelden andere wettelijke regels.
- In deze FAQ gebruiken we de termen 'verwant'¹ en 'vrijwilliger'. Beiden maken deel uit van het netwerk van de cliënt. Juridisch is er wel verschil: verwanten horen bij de privésfeer van de cliënt, vrijwilligers niet. Hierdoor mogen zij soms andere dingen doen.
- Deze FAQ is een 'levend document' en kan aangepast worden. Kijk daarom regelmatig op Sam voor de meest actuele versie.
- Heb je na het lezen nog vragen of loop je tegen een dilemma aan? Mail dan naar communicatie@amarant.nl. We beantwoorden je vraag en nemen deze mee voor eventuele aanvulling van dit overzicht.

Algemene uitgangspunten voor samenwerking met verwanten en vrijwilligers

Wanneer een verwant of vrijwilliger ondersteuning biedt aan een cliënt, zijn er drie belangrijke uitgangspunten die zorgprofessionals altijd samen met hen bespreken:

1. Afstemmen en instemmen

Ga in gesprek met de cliënt en de verwant of vrijwilliger.

- Wil de cliënt hulp van deze persoon ontvangen?
- Voelt de cliënt zich daar veilig en prettig bij?
- Is er vertrouwen van alle betrokkenen dat de ondersteuning goed uitgevoerd kan worden?

Alle partijen moeten instemmen met de afspraken. Bij twijfel, bespreek dit multidisciplinair, bijvoorbeeld met je kernteam (GD, SB, zorgmanager) of inhoudelijk expert.

2. Onderzoek en faciliteer

- Wat kan en mag er binnen Amarant?
- Wat doet de verwant of vrijwilliger al en waarbij hebben ze ondersteuning nodig?
- Voorkom overbelasting en ondersteun waar nodig met instructie, oefening, e-learning of coaching.

3. Leg afspraken vast en evalueer

- Noteer alle afspraken in het persoonlijk plan van de cliënt.
- Spreek af wanneer en hoe er geëvalueerd wordt.
- Wees duidelijk waar vragen of incidenten gemeld kunnen worden.

Wilsbekwaamheid

Een cliënt beslist zelf of hij ondersteuning wil, mits hij wilsbekwaam is. Bespreek dit met de zorgprofessional. Twijfel je of een cliënt wilsbekwaam is? Vraag om advies.

¹ Verwanten zijn naasten van een cliënt. Verwanten beschouwen we niet als vrijwilligers indien zij ondersteuning verlenen aan hun naasten; dan zijn het mantelzorgers. Verwanten die structureel en op verzoek van Amarant bijspringen bij andere cliënten zijn in die situatie geen naasten, maar vrijwilligers (zorg er dan voor dat er een vrijwilligersovereenkomst aan ten grondslag ligt, zodat de aansprakelijkheid en verzekering goed geregeld is).

Veelgestelde vragen

Uitstapjes

Mag een vrijwilliger wandelen met een cliënt met epilepsie?

Ja, dat mag, mits er vooraf duidelijke afspraken zijn. Vraag altijd aan de zorgprofessional:

- Wat te doen bij een aanval?
- Hoe ernstig is de epilepsie?
- Hoe vaak komen aanvallen voor? Is het al lang niet geweest of komt het bijna dagelijks voor?

Bekijk samen het epilepsieprotocol. Als de epilepsie ernstig is, spreek dan af hoe ver er gewandeld mag worden. Op deze manier kunnen zowel de cliënt als de vrijwilliger snel weer op de woning zijn als er een epileptische aanval is.

Mag iemand uit het netwerk met een cliënt naar de dierentuin?

Ja, dat mag. Dezelfde afwegingen gelden als bij wandelen met een vrijwilliger. Houd rekening met extra spanning bij een uitje, dit kan een aanval uitlokken.

Een cliënt breekt zijn enkel tijdens een uitje met een vrijwilliger. Wie is verantwoordelijk?

Dit is een ongeluk en hoort bij het leven. Als er een vrijwilligersovereenkomst is, valt dit onder de aansprakelijkheidsverzekering van Amarant. Vrijwilligers worden zelden juridisch aansprakelijk gesteld, zolang er geen opzet in het spel is.

Voedsel

Mag een vrijwilliger een zelfgebakken appeltaart uitdelen aan de groep?

Ja, als de zorgprofessional akkoord is. Zij houden rekening met allergieën, diabetes of slikproblemen. Geen toestemming = geen traktatie. Overleg in dat geval over een alternatief.

Gebruik van hulpmiddelen

Mag het netwerk hulpmiddelen van Amarant gebruiken (zoals rolstoelen of tilliften)?

Ja, als zij weten hoe ze veilig moeten worden gebruikt. Waar nodig kunnen zorgprofessionals het netwerk uitleg geven over het gebruik van het hulpmiddel. Instructie is verplicht bij gebruik van een tillift. Leg afspraken vast in het persoonlijk plan.

Mag een cliënt met een vrijwilliger meerijden met de auto?

Ja, wanneer de vrijwilliger aantoonbaar beschikt over een geldig rijbewijs, een geldige verzekering voor het te gebruiken motorvoertuig en een in- of opzittendenverzekering. De zorgmanager is verantwoordelijk voor controle of delegeert dit aan de aandachtsfunctionaris vrijwilligers. Het gebruik van vervoermiddelen voor activiteiten is voor eigen risico.

Mogen vrijwilligers de auto van Amarant gebruiken?

Ja, als ze een vrijwilligersovereenkomst én een printpas hebben. De manager kan deze pas aanvragen via de Helpdesk Services.

Voorbehouden (medische) handelingen

Voorbehouden handelingen zijn (medische) handelingen met risico, zoals injecties of het inbrengen van een sonde. Alleen bevoegden volgens de Wet BIG mogen deze uitvoeren.

Mag een verwant voorbehouden (medische) handelingen uitvoeren bij zijn familielid?

Ja, omdat een verwant dit ook in de privésfeer doet. Een verwant valt niet onder de Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (BIG). Deze wet geldt namelijk alleen voor beroepsmatig handelen. Wel moet(en):

- zorgprofessionals toetsen of de verwant bekwaam is.
- duidelijke afspraken gemaakt worden (moment, wijze van uitvoering, terugkoppeling).
- alles vastgelegd worden in het persoonlijk plan.

Let op:

Dit geldt alleen voor voorbehouden (medische) handelingen bij het eigen familielid. Wil de verwant ook bij andere cliënten (medische) handelingen uitvoeren? Dan gelden de regels voor vrijwilligers. Bespreek dit met de zorgmanager.

Voorbehouden (medische) handelingen door vrijwilligers

Mag dit?

Ja, onder voorwaarden.

Voorwaarden:

- De vrijwilliger valt onder de Wet BIG omdat hij/zij in opdracht van Amarant werkt. Ze moeten daarom aan strengere eisen voldoen dan verwanten. Dit hoeft niet belemmerend te zijn.
- Toegestaan als:
 - » de vrijwilliger toestemming heeft van de cliënt of diens wettelijk vertegenwoordiger.
 - » de vrijwilliger aantoonbaar geschoold en bekwaam is in de specifieke handeling.
 - » de vrijwilliger de handeling recent én vaker heeft uitgevoerd.
 - » de vrijwilliger zichzelf bekwaam acht op het moment van handelen.
 - » er sprake is van mogelijkheid tot toezicht en tussenkomst van de zorgprofessional.
 - » de vrijwilliger na toepassen van de handeling de zorgprofessional een terugkoppeling verzorgt (zowel bij regelmatig als onregelmatig verloop).
- Signaleert de zorgprofessional dat de vrijwilliger een handeling niet goed uitvoert? Dan wordt actie ondernomen. De vervolgstap hangt af van de situatie. De zorgprofessional bespreekt bijvoorbeeld met de vrijwilliger hoe het beter kan. Of bespreekt dit in het team en vraagt om tips bij collega's. Helpt dit niet of is de situatie te ernstig, dan wordt het besproken met de zorgmanager. Soms kan het nodig zijn dat de betreffende taken geheel of gedeeltelijk worden overgedragen aan zorgprofessionals.
- Het is voor het multidisciplinair team duidelijk wanneer de vrijwilliger medische handelingen uitvoert.
- De algemene uitgangspunten uit het document moeten gevolgd worden.

Voorbehouden (medische) handelingen door verwanten

Mag een zorgprofessional een verwant voorbehouden handelingen aanleren?

Ja, mits aangeleerd door een bevoegde en bekwame zorgprofessional.

Belangrijke punten:

- Alleen zorgprofessionals die bevoegd en bekwaam zijn mogen verwanten hierin instrueren.
- De uitvoering moet vastgelegd worden in het persoonlijk plan van de cliënt.
- Het zorgteam moet regelmatig controleren of de handeling nog goed wordt uitgevoerd.
- Verwanten mogen niet verplicht worden om medische handelingen te verrichten.
- Bij fouten is de verwant zelf aansprakelijk, tenzij Amarant vooraf op de hoogte was of opdracht gaf.

Scholing & certificering

Voor vrijwilligers:

- Scholing mogelijk via:
 - » de zorgmanager.
 - » externe aanbieders zoals Contour de Twern of Breda Actief (na overleg, kosten worden vergoed).
 - » praktijkgerichte deelcertificaten, mits vrijwilliger ADL-zorg biedt of ambitie heeft om zorgprofessional te worden.

Voor verwanten:

- Amarant werkt aan een scholingsaanbod.
- Nog geen concrete opleidingen beschikbaar op dit moment.

Aansprakelijkheid

Situatie	Wie is aansprakelijk?
Verwant handelt op eigen initiatief zonder Amarant te informeren.	Verwant zelf.
Verwant informeert Amarant over handeling.	Amarant (indien risico's bekend hadden kunnen zijn).
Verwant handelt in opdracht of op verzoek van Amarant.	Amarant.
Vrijwilliger maakt fout tijdens werkzaamheden.	Amarant (verzekerd).
Verwant is niet geregistreerd als vrijwilliger (wanneer ook andere cliënten worden ondersteund naast het eigen familielid).	Geen dekking via Amarant; verwant is zelf aansprakelijk.
Verwant is ingeschreven als vrijwilliger (wanneer ook andere cliënten worden ondersteund naast het eigen familielid).	Amarant (verzekerd).

Privacy

- Informatie uit het persoonlijk plan mag gedeeld worden met netwerk, mits de cliënt of wettelijk vertegenwoordiger toestemming geeft.
- Deze toestemming moet schriftelijk in het persoonlijk plan van de cliënt worden vastgelegd.